

УДК 378.1

**РОЛЬ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МЕДИЧНИХ СЕСТЕР**

Поєдинцева Л.Л.

*КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж
імені Марії Шкарлетової»*

У статті розглянуто основні напрямки виховної роботи, спрямовані на розвиток особистісних якостей випускника, та проведено аналіз головних складових навчально-виховного процесу КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж ім. Марії Шкарлетової». Формування особистісних якостей студентів зумовлено необхідністю залучення молоді до активної соціальної життєдіяльності з перших днів їхнього навчання в коледжі, потребою виклику зацікавленості студентів до участі у різноманітних заходах, забезпечення формування їх громадянської та особистісної зрілості. Реформування медичної освіти передбачає перебудову не тільки навчально-виховного процесу в коледжі, але й підвищення вимог до компетентності студентів.

Ключові слова: медсестринство, виховна робота, компетентність, духовно-моральна компетенція.

**РОЛЬ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В ФОРМИРОВАНИИ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
МЕДИЦИНСКИХ СЕСТЕР**

Поєдинцева Л.Л.

В статье рассмотрены основные направления воспитательной работы, направленные на развитие личностных качеств выпускника, и проведен анализ основных составляющих учебно-воспитательного процесса КУОЗ «Купянский медицинский колледж им. Марии Шкарлетовой». Формирование личностных качеств студентов обусловлено необходимостью привлечения молодежи к активной социальной

жизнедеятельности с первых дней их обучения в колледже, потребностью вызова заинтересованности студентов к участию в различных мероприятиях, обеспечения формирования их гражданской и личностной зрелости. Реформирование медицинского образования предусматривает перестройку не только учебно-воспитательного процесса в колледже, но и повышение требования к компетентности студентов.

Ключевые слова: медсестринство, воспитательная работа, компетентность, духовно-нравственная компетенция.

EDUCATIONAL WORK IN FORMING PROFESSIONAL COMPETENCE IN NUSING

Poedinceva L.L.

This article reviews the main areas of educational work aimed at developing personal qualities graduate and analyzed the main components of the educational process KZOZ “Kupyansky University College of Medicine . Mary Shkarletovoyi.” The personality traits of students due to the need to attract young people into active social life from the early days of college, calling the interest of students to participate in various activities, ensuring the formation of civic and personal maturity. Reforming medical education involves not only the restructuring of the educational process in college, but also increase the requirements for the competence of students.

Keywords: nursing, educational work, competence, spiritual and moral competence.

Постановка проблеми. Медицина є однією з найгуманніших галузей сучасного суспільства, а медсестринство – це її велика ланка. Для педагогічних колективів медичних навчальних закладів I – II рівнів акредитації основною метою є підготовка студентів до професійної діяльності. При підготовці медичних працівників слід використовувати весь комплекс педагогічних засобів, зокрема, таких, як теоретична та практична підготовка, організація самостійної роботи, і, як невід’ємна частина формування майбутніх фахівців – організація виховної роботи в навчальному закладі. Національна освіта на сучасному етапі спрямована на вдосконалення навчально-виховного процесу та

розвиток особистісних якостей випускника, який зможе працювати у сфері практичної медицини і володітиме комплексом професійних рис, притаманних медичному працівникові.

Сьогодні виховання молоді суттєво ускладнилося, бо змінюється соціальне і культурне середовище, підвищуються вимоги до особистості. У сучасних умовах ринкової конкуренції виховна робота в КЗОЗ «Куп'янський медичний коледж ім. Марії Шкарлетової» розглядається як один з пріоритетних напрямків з формування і становлення особистості майбутнього висококваліфікованого фахівця з активною життєвою позицією, громадянською свідомістю, трудовою активністю, інтелігентністю і культурою. Головним механізмом виховання є залучення студента до цілеспрямованої організованої діяльності.

Аналіз публікацій та наукових робіт. Зв'язок навчання і виховання в закладах освіти, у тому числі й вищій школі, досліджений у педагогічній літературі і практиці (А. Бойко, В. Давидов, В. Сухомлинський, Д. Ельконін, І. Бех, І. Харламов та ін.). Багато авторів стверджують, що виховання є основною функцією навчання, і, відповідно, навчання є засобом або чинником виховання особистості. Правомірний зв'язок навчання і виховання зазначений в усіх закладах освіти категорією «навчально-виховний процес». Тому немає потреби доводити доцільність організації виховної роботи серед студентів ВНЗ. Проблема у тому, як розуміти його суть і шляхи здійснення [1; 2; 5].

Виховання – це головний компонент педагогічного процесу, надзвичайно складне соціальне явище, спрямоване на формування у вихованців наукового світогляду, особистісних рис громадянина України на основі відродження традицій національної свідомості й самосвідомості, інтелектуального, професійного, морального, правового, фізичного, екологічного розвитку [6].

Досить повне і обґрунтоване визначення процесу виховання дає С. Гончаренко: «Процес виховання – цілісний процес, у якому органічно поєднані змістова і процесуальна сторони. Змістова сторона процесу виховання характеризує сукупність виховних цілей. Процесуальна – характеризує самокерований процес педагогічної взаємодії вчителя і учня, що включає організацію і функціонування системи виховної діяльнос-

ті й самовиховання учнів, спрямованої на реалізацію виховних цілей і формування позитивного досвіду самовдосконалення учнів» [3].

Сучасну характеристику виховного процесу дає І. Підласий: «Процес виховання – це процес формування, розвитку особистості, який включає як цілеспрямований зовнішній вплив, так і самовиховання особистості» [4].

Отже, процес виховання – це динамічне складне педагогічне явище, яке відбувається на основі цілеспрямованого й організованого впливу вихователів, соціального середовища на розум, почуття, волю вихованця з метою формування всебічно і гармонійно розвинутої особистості [6].

Виклад основного матеріалу. Виховна діяльність є невід’ємною частиною освітнього процесу. Ефективність і якість освіти залежить від взаємодії процесів навчання і виховання. Основною метою виховної роботи зі студентами є створення умов для особистісного та професійного формування випускників коледжу, що поєднують у собі глибокі професійні знання і вміння, високі моральні і патріотичні якості, які мають володіти правовою і комунікативною культурою та здатні до творчого самовираження.

Для вирішення поставленої мети в коледжі створена комплексна система виховної роботи. Зусилля всіх суб’єктів виховного процесу спрямовані на те, щоб спонукати молодь до активної соціальної життєдіяльності з перших днів їх навчання в коледжі, викликати зацікавленість студентів до участі у різноманітних заходах, забезпечити формування їх громадянської і особистісної зрілості. Концептуальні підходи до організації цієї роботи реалізуються у відповідності з такими принципами: середовища, що виховує, гуманістичної орієнтації виховання, соціально-педагогічної адекватності, індивідуального виховання, єдності виховання і самовиховання; єдності освітньої, виховної і наукової роботи; демократизації, добровільності і стимулювання. Виховання буде успішним, якщо воно системне. Тому подальший розвиток виховного процесу став головним напрямком в розвитку відповідної роботи коледжу. З цією метою проводяться педагогічні ради, присвячені основним напрямкам навчальної і виховної роботи в коледжі, питанням адаптації студентів першого року навчання, профі-

лактиці девіантної поведінки студентів. Постійно поповнюється банк матеріалів «На допомогу керівнику навчальної групи».

У змісті виховної роботи основним спрямуванням є формування духовно-моральної компетенції, яке здійснюється на навчальних заняттях з гуманітарних, соціально-економічних, математичних та природно-наукових дисциплін, на яких будуються загальні професійні дисципліни і завершують цей перелік спеціальні дисципліни. Через усі ці дисципліни проходять зв'язки: світоглядні, ціннісно орієнтовані, а також професійно-моральні. Для виховання студентів, особливо їх інтересів та ціннісних орієнтацій, важливу роль відіграють гуртки, які пропонуються студентам з урахуванням обраної спеціальності і орієнтовані на психологічні аспекти спілкування з пацієнтами та їх рідними, комунікативну культуру. Викладання будь-якої спеціальної дисципліни в коледжі базується на моральних принципах медичної етики і деонтології. Виховним потенціалом володіє і практика студентів – навчальна і виробнича. Під час практики студенти виробляють професійні вміння і навички, включаються в трудові колективи, вчать будувати особисті і ділові взаємовідносини, формують моральність, професійну відповідальність, дисциплінованість, старанність, милосердя.

Духовно-моральне спрямування реалізується через навчальні заняття, які формують не лише професійні знання, але й розвивають моральні якості студентів. Наприклад, при вивченні основ медсестринства, історії медицини та медсестринства, медицини катастроф, основ правознавства, історії тощо, викладачі сприяють усвідомленню студентами почуття обов'язку і соціальної відповідальності, гордості за історичну спадщину країни, в якій представники медичної професії традиційно були зразком кращих громадянських якостей і ціною свого життя рятували людей. У рамках цього напрямку у всіх групах обов'язковим є проведення класних годин про культуру поведінки, толерантність і милосердя. Патріотичне виховання є складовою частиною навчально-виховного процесу і сприяє формуванню та розвитку особистості студентів. Системність цього напрямку діяльності педагогічного колективу дозволяє виховувати людей моральних, самостійно мислячих, які поважають історію своєї країни, володіють зрілою громадянською позицією.

Велика увага приділяється профілактиці захворювань і шкідливих звичок у студентському колективі, а також проводиться навчання студентів щодо здійснення профілактичної роботи. Так, під час проходження практики в лікувально-профілактичних закладах студенти випускають санітарні бюлетені, проводять бесіди з хворими, навчають їх прийомам і методам самодопомоги при різних захворюваннях. Таким чином, студенти коледжу отримують досвід проведення профілактичної роботи з населенням, що є необхідним для медичного працівника.

Одним із напрямків виховної роботи в коледжі є організація студентського самоврядування. Метою студентського самоврядування є реалізація права студентів на участь в управлінні навчальним закладом. У коледжі працюють студентські ради коледжу і гуртожитку. Беручи участь у самоврядуванні, студенти самостійно ставлять завдання перед своїм колективом, організовують і активізують діяльність, спрямовану на рішення колективних задач, формують міжособистісні відносини і громадську думку, визначають і розподіляють права та обов'язки всередині колективу. Студентський актив бере участь в плануванні, підготовці і проведенні масових заходів, свят, шефської допомоги, вирішенні організаційних питань. Таким чином, якісно організована виховна робота дозволяє студентам стати учасниками та ініціаторами різноманітних видів діяльності, студенти розвивають соціальну активність і підвищують свою самооцінку за рахунок досягнутих результатів.

Таким чином використання різноманітних напрямків виховної роботи у взаємозв'язку з навчальною роботою і практикою допомагають викликати інтерес студентів до медичної професії, розвивають клінічне мислення, самостійність, витривалість, формують навички роботи в трудовому колективі. А наявність цих умов складає основу професійної діяльності медичного працівника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Особистісно орієнтований підхід у вихованні / І.Д. Бех // Професійна освіта : педагогіка і психологія : Українсько-польський щорічник / За ред. Т. Левовицького, І. Зязюна. І. Більш, Н. Ничкало, Ченстохова. – Київ, 2000. – С. 331–350.

2. Бойко А. М. Виховання людини : нове і вічне : методолого-теоретичний і практичний коментар, статті, виступи, рецензії / Бойко А.М. – Полтава : Техсервіс, 2006. – 568 с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – С. 205.
4. Подласый И.П. Педагогика. Новый курс : В 2 кн. / И.П. Подласый. – М., 1999. – Кн. 2. – С. 6.
5. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. Вибрані твори / В.О. Сухомлинський. – В 5 т. – Т. 1. – К. : Рад. шк 1976.
6. Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посібник / В.В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.

УДК 378.015.311:37.03

**ОСОБЛИВОСТІ ВТІЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ
КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

Полякова І.В.

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради*

У статті розглядаються особливості втілення технології розвитку креативних здібностей майбутніх учителів початкової школи у процесі фахової підготовки.

Ключові слова: креативність, креативні здібності, педагогічна технологія.